

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-84-96>

УДК 330.14

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМНИЦТВОМ У РЕГІОНАХ УКРАЇНИ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

STRATEGIC MANAGEMENT OF ENTREPRENEURSHIP IN THE REGIONS OF UKRAINE IN THE CONDITIONS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Тимкович Оксана Ігорівна

кандидат економічних наук, доцент,
в.о. завідувача кафедри економіки та маркетингу,
Навчально-науковий інститут просторового планування
та перспективних технологій
Національного університету «Львівська політехніка»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3262-0768>

Tymkovych Oksana

Educational and Scientific Institute of Spatial
Planning and Promising Technologies
of the National University «Lviv Polytechnic»

У статті досліджено теоретико-прикладні засади стратегічного управління підприємництвом у регіонах України в умовах сталого розвитку. Метою статті є обґрунтування теоретичних положень і практичних підходів до стратегічного управління підприємництвом у регіонах України з урахуванням цілей сталого розвитку, безпекових ризиків і завдань повоєнного відновлення. У процесі дослідження використано методи теоретичного узагальнення, системного аналізу, логічного структурування, порівняння та аналітичної інтерпретації наукових підходів. Наукова новизна одержаних результатів полягає в поглибленні теоретичних засад стратегічного управління підприємництвом у регіонах України шляхом поєднання підходів стратегічного менеджменту, регіонального розвитку та сталого розвитку в єдину аналітичну рамку. Практичне значення дослідження полягає у можливості використання отриманих результатів під час розроблення регіональних стратегій, програм підтримки малого і середнього бізнесу.

Ключові слова: стратегічне управління, розвиток підприємництва, регіони, сталий розвиток, підприємницька діяльність, регіональна економіка, мале та середнє підприємництво.

This article examines the theoretical and practical foundations of strategic management of entrepreneurship in the regions of Ukraine in the context of sustainable development. The relevance of this topic stems from the intensification of military, economic, social, and environmental challenges, which significantly impact the functioning of regional economic systems and necessitate a rethinking of approaches to establishing strategic guidelines for the development of entrepreneurship. The aim of the article is to substantiate theoretical provisions and practical approaches to strategic management of entrepreneurship in the regions of Ukraine, taking into account sustainable development goals, security risks, and post-war recovery tasks. The research employs methods of theoretical generalization, systemic analysis, logical structuring, comparison, and analytical interpretation of scientific approaches. Modern theoretical approaches to interpreting strategic management of entrepreneurship in a regional context are summarized, and its place in the system of factors for sustainable territorial development is determined. It is demonstrated that entrepreneurship plays a multifunctional role, combining the economic, social, innovative, environmental, and institutional effects of regional development. The key problems, risks, and constraints of entrepreneurial activity development in the regions of Ukraine are systematized, among which financial-investment, logistical-infrastructure, human resources-demographic, market, institutional-management, technological, and security factors are highlighted. It is substantiated that the formation of strategic guidelines for entrepreneurship is determined by the complex influence of the institutional, economic, social, and environmental contexts. The scientific novelty of the obtained results lies in deepening the theoretical foundations of strategic entrepreneurship management in the regions of Ukraine by combining approaches to strategic management, regional development, and sustainable development into a single analytical framework. The practical significance of the study lies in the possibility of using the obtained results when developing regional strategies, programs to support small and

medium-sized businesses, mechanisms to increase the resilience of entrepreneurship, and tools for the post-war modernization of the economies of Ukraine's regions.

Keywords: strategic management, entrepreneurship development, regions, sustainable development, entrepreneurial activity, regional economy, small and medium-sized enterprises

Постановка проблеми. У сучасних умовах трансформації національної економіки, посилення міжрегіональної конкуренції, воєних викликів, структурної перебудови господарських систем та необхідності забезпечення збалансованого відновлення територій особливої актуальності набуває проблема стратегічного управління підприємництвом у регіонах України в умовах сталого розвитку. Підприємницький сектор сьогодні виступає не лише джерелом економічного зростання, зайнятості та бюджетних надходжень, а й важливим чинником підвищення адаптивності регіональних економік, розвитку інновацій, раціонального використання ресурсів і зміцнення соціально-економічної стійкості територій. Водночас на практиці розвиток підприємництва в регіонах України характеризується значною асиметрією, нерівномірністю доступу до фінансових, інфраструктурних, кадрових та інституційних ресурсів, недостатньою інтегрованістю цілей сталого розвитку у регіональні стратегії та управлінські механізми підтримки бізнесу.

Проблема ускладнюється тим, що традиційні підходи до стратегічного управління підприємництвом часто не враховують сучасних викликів екологізації виробництва, цифровізації бізнес-процесів, соціальної відповідальності, потреби у зміцненні локальних ланцюгів створення вартості та підвищенні резильєнтності регіональних економічних систем. У зв'язку з цим виникає об'єктивна потреба у поглибленні теоретичних засад і розробленні прикладних механізмів стратегічного управління підприємництвом, які б поєднували економічну ефективність, соціальну інклюзивність та екологічну збалансованість розвитку регіонів.

Зазначена проблематика безпосередньо пов'язана з важливими науковими завданнями, зокрема з удосконаленням концептуальних підходів до стратегічного управління регіональним підприємництвом, обґрунтуванням факторів його сталого розвитку, визначенням інституційних, організаційно-економічних та управлінських інструментів активізації підприємницької діяльності в умовах нестабільності. Практичне значення дослідження полягає у можливості викорис-

тання його результатів для формування та коригування регіональних стратегій розвитку, програм підтримки малого і середнього бізнесу, механізмів стимулювання інноваційного підприємництва, розширення партнерства між владою, бізнесом і громадою, а також для забезпечення ефективної повоєнної модернізації економіки регіонів України на засадах сталого розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед вітчизняних учених, які досліджують проблематику сталого розвитку регіонів, адаптивного управління, ризик-менеджменту та післявоєнного відновлення, доцільно виокремити В. Антоніва [1], Л. Бондаренко [2], М. Кічурчака [3], В. Лакаса [4], І. Паславську [1] та С. Уланову [5], та у їхніх працях увагу зосереджено на питаннях стратегічного планування регіонального розвитку в умовах воєнного стану, забезпечення економічної, соціальної та екологічної збалансованості, впровадження ESG-принципів, розвитку креативних індустрій, цифрового моделювання та зміцнення енергетичної стійкості територій.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на вагомий науковий доробок у сфері стратегічного управління, регіонального розвитку та сталого підприємництва, недостатньо опрацьованими залишаються питання комплексного обґрунтування стратегічного управління підприємництвом у регіонах України в умовах поєднання воєних викликів, завдань повоєнного відновлення та імперативів сталого розвитку. Потребують подальшого дослідження вплив середовищних чинників на формування стратегічних орієнтирів підприємництва, а також обґрунтування практичних підходів до підвищення його стійкості, адаптивності та конкурентоспроможності на регіональному рівні.

Формулювання цілей статті. Метою статті є поглиблення теоретичних положень і розроблення практичних рекомендацій щодо стратегічного управління підприємництвом у регіонах України в умовах сталого розвитку шляхом виявлення сучасних викликів, систематизації чинників впливу та обґрунтування організаційно-економічних інструментів забезпечення конкурентоспроможності, стійкості й збалансованого розвитку регіо-

нальних підприємницьких систем. Відповідно до поставленої мети у статті визначено такі науково-практичні завдання: узагальнити теоретичні підходи до трактування стратегічного управління підприємництвом у регіональному вимірі; з'ясувати місце підприємництва у системі чинників сталого розвитку регіонів; ідентифікувати ключові проблеми, ризики та обмеження розвитку підприємницької діяльності в регіонах України в сучасних умовах; дослідити вплив інституційного, економічного, соціального та екологічного середовища на формування стратегічних орієнтирів підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасній економічній науці стратегічне управління підприємництвом дедалі частіше розглядається не лише як функція окремого суб'єкта господарювання, а як багаторівневий процес формування довгострокових орієнтирів розвитку підприємницького середовища в межах певної території.

Теоретичне підґрунтя дослідження цієї проблематики формується на перетині кількох наукових підходів. Передусім ідеться про класичний стратегічний підхід, у межах якого стратегія розглядається як інструмент досягнення довгострокових цілей, адаптації до змін зовнішнього середовища та ефективного розподілу ресурсів. У застосуванні до підприємництва регіонального рівня цей підхід набуває специфічного змісту, оскільки об'єктом управлінського впливу стає не лише окреме підприємство, а сукупність суб'єктів малого, середнього і великого бізнесу, об'єднаних спільним територіальним, інституційним та інфраструктурним середовищем. Водночас ресурсний підхід акцентує увагу на тому, що довгострокові конкурентні переваги формуються завдяки унікальним ресурсам, компетенціям та організаційним можливостям, що в регіональному контексті трансформуються у здатність території підтримувати підприємницьку активність, накопичувати інноваційний потенціал та забезпечувати доступ до стратегічно важливих факторів розвитку [6].

Важливе значення має і регіональний підхід, який дозволяє розглядати підприємництво як складову соціально-економічної системи регіону. У межах цього підходу підприємницька активність виступає не лише джерелом економічного зростання, а й чинником структурної модернізації, підвищення зайнятості, формування доходної бази територій, розвитку локальних кластерів та посилення інноваційної спроможності регіону. Саме тому

стратегічне управління підприємництвом повинно враховувати специфіку ресурсного потенціалу регіону, його галузеву структуру, інвестиційну привабливість, інфраструктурне забезпечення та якість інституційного середовища. У такому розумінні воно виходить за межі вузького управлінського інструментарію та перетворюється на важливий елемент регіональної політики розвитку [7].

Окрему аналітичну цінність має інституційний підхід, відповідно до якого ефективність стратегічного управління підприємництвом значною мірою залежить від якості формальних і неформальних правил, що регулюють господарську поведінку економічних агентів [8].

Не менш важливим є підхід сталого розвитку, який визначає нову логіку стратегічного бачення підприємництва. У межах цього підходу пріоритетними стають не лише економічні результати, а й соціальна відповідальність бізнесу, екологічна безпечність виробництва, енергоефективність, ресурсозбереження, підтримка зайнятості, інклюзивність економічних процесів і здатність регіональних систем до довгострокової стійкості. Це означає, що стратегічне управління підприємництвом у регіонах України має орієнтуватися на досягнення балансу між економічною ефективністю, соціальною справедливістю та екологічною збалансованістю [9].

У сучасних умовах підприємництво посідає одне з ключових місць у системі чинників сталого розвитку регіонів, оскільки забезпечує поєднання економічної динаміки, соціальної мобільності та адаптації територій до структурних змін. Логіка сталого розвитку, закріплена в Порядку денному ООН до 2030 року, передбачає узгодження економічних, соціальних і екологічних пріоритетів, а на регіональному рівні це актуалізує потребу в таких формах господарської активності, які одночасно генерують доходи, створюють робочі місця, стимулюють інновації та підвищують стійкість локальних економічних систем. У цьому контексті підприємництво слід розглядати не лише як сектор економіки, а як системоутворювальний чинник регіонального розвитку, що впливає на продуктивність, зайнятість, інвестиційну привабливість і якість економічного середовища території [10].

Роль підприємництва у забезпеченні сталого розвитку регіонів виявляється передусім через його здатність активізувати місцеві ресурси, формувати нові точки економічного зростання, розширювати локальні ланцюги

створення вартості та підтримувати диверсифікацію господарської структури. За висновками OECD, розвиток підприємництва на місцевому рівні є важливим інструментом стимулювання економічної активності, тоді як стає зростання регіонів дедалі більшою мірою залежить від інноваційної спроможності, якості інституцій, інфраструктури та умов для функціонування малих і середніх підприємств. Відтак підприємництво в регіоні доцільно трактувати як інтегруючий елемент, що поєднує виробничу, інноваційну, соціальну та просторову компоненти розвитку, а також виступає механізмом практичної реалізації цілей інклюзивності, конкурентоспроможності та екологічної модернізації [11].

Для України значення підприємництва у системі чинників сталого розвитку регіонів посилюється потребою повоєнного відновлення, економічної децентралізації, зміцнення громад і формування нової моделі регіональної стійкості. Українські методичні рекомендації щодо довгострокового планування розвитку МСП прямо визначають необхідність інтеграції цілей розвитку малого і середнього підприємства до регіональних і місцевих стратегій, із урахуванням територіальної специфіки та засад смарт-спеціалізації. У свою чергу, схвалена у 2024 р. Стратегія відновлення, сталого розвитку та цифрової трансформації малого і середнього підприємства на період до 2027 року закріплює зв'язок між розвитком МСП, відновленням економіки, цифровою трансформацією, інноваційністю та зеленою модернізацією. З огляду на це, місце підприємництва у системі чинників сталого розвитку регіонів України доцільно визначати як базове: саме через підприємницьку активність забезпечується трансформація ресурсного потенціалу території у довгострокові економічні, соціальні та інституційні результати розвитку [12].

Розвиток підприємницької діяльності в регіонах України у сучасних умовах відбувається під впливом комплексу масштабних дестабілізуючих чинників, пов'язаних із війною, просторовою нерівномірністю втрат, порушенням ринкових зв'язків і високим рівнем невизначеності. За оцінками Fourth Ukraine Rapid Damage and Needs Assessment, станом на 31 грудня 2024 р. прямі збитки в Україні сягнули майже 176 млрд дол. США, а війна продовжує мати глибокі фізичні, соціально-економічні та екологічні наслідки; для бізнесу ключовими негативними ефектами

стали ускладнення доступу до внутрішніх і зовнішніх ринків, обмежений доступ до фінансування, перебої в постачанні ресурсів, недостатній попит і зростання невизначеності [13]. Водночас офіційні матеріали до Стратегії розвитку МСП 2024–2027 фіксують серед ключових викликів брак оборотних коштів, руйнування логістичних ланцюгів, дефіцит вузькоспеціалізованих фахівців, зростання витрат, падіння попиту та неможливість повноцінного стратегування в умовах нестабільності [14] (табл. 1).

Узагальнення наявних джерел дає підстави систематизувати проблеми розвитку підприємництва в регіонах України за кількома взаємопов'язаними блоками. Перший блок становлять фінансово-інвестиційні обмеження, що виявляються у дефіциті оборотного капіталу, ускладненому доступі до кредитних ресурсів і зростанні вартості ведення бізнесу. Другий блок охоплює логістично-інфраструктурні ризики - пошкодження енергетичної, транспортної та виробничої інфраструктури, перебої у постачанні та збуті, регіональну диференціацію доступу до ринків. Третій блок пов'язаний із кадрово-демографічними обмеженнями, зокрема браком кваліфікованих працівників, міграційними втратами та зміною структури зайнятості. Четвертий блок утворюють інституційно-управлінські проблеми, серед яких особливе значення мають недостатня інтегрованість політики розвитку МСП у регіональні стратегії, слабка координація між стейкхолдерами та нерівномірність управлінської спроможності територій.

Поряд із цим сучасна ситуація не зводиться виключно до деструктивних тенденцій. Дані НБУ свідчать, що український бізнес зберігає здатність до адаптації: у березні 2025 р. індекс ділових очікувань підприємств становив 51,8, що відображало покращення короткострокових оцінок, однак серед стримуючих чинників і далі домінували атаки на критичну інфраструктуру, інфляційні та курсові очікування, а також дефіцит кваліфікованих кадрів. Це означає, що головним науково-практичним завданням стратегічного управління підприємством у регіонах України є не лише відновлення ділової активності, а й формування такої моделі регіональної політики, яка поєднувала б інструменти підтримки бізнесу, підвищення його резильєнтності, цифрової та інноваційної трансформації, а також просторово диференційованого реагування на ризики й обмеження розвитку [15].

Таблиця 1

Систематизація ключових проблем, ризиків та обмежень розвитку підприємництва в регіонах України в сучасних умовах

Блок проблем	Характеристика	Ризик для підприємництва	Наслідки для регіонального розвитку
Фінансово-інвестиційний	Дефіцит оборотного капіталу, обмежений доступ до позикових коштів, висока вартість фінансових ресурсів	Зниження інвестиційної активності, уповільнення розвитку бізнесу, згорання діяльності частини МСП	Ослаблення економічної активності, зменшення податкових надходжень
Логістично-інфраструктурний	Руйнування транспортної, енергетичної та виробничої інфраструктури, перебої з постачанням	Порушення ланцюгів постачання, зростання витрат, зниження ефективності операційної діяльності	Втрата господарських зв'язків, посилення міжрегіональних диспропорцій
Кадрово-демографічний	Міграція населення, дефіцит кваліфікованих кадрів, зміни структури зайнятості	Нестача працівників, зниження продуктивності, складність масштабування бізнесу	Послаблення людського капіталу регіону, звуження економічної бази
Ринковий	Скорочення платоспроможного попиту, втрата частини внутрішніх і зовнішніх ринків	Скорочення обсягів реалізації, зростання невизначеності	Зменшення ділової активності, уповільнення відновлення регіону
Інституційно-управлінський	Недостатня узгодженість політики підтримки МСП, нерівномірна управлінська спроможність територій, слабка координація стейкхолдерів	Низька результативність програм підтримки, неефективне стратегічне планування	Ослаблення інституційної спроможності регіонального розвитку
Безпековий	Воєнні загрози, атаки на критичну інфраструктуру, високий рівень невизначеності	Втрата активів, релокація бізнесу, зростання витрат на безпеку	Посилення нестабільності, стримування інвестицій та довгострокового планування
Технологічний	Нерівномірний рівень цифровізації, обмежений доступ до сучасних технологій	Втрата конкурентних переваг, відставання в інноваційному розвитку	Технологічна асиметрія розвитку регіонів, зниження адаптивності економіки

Джерело: сформовано автором

Формування стратегічних орієнтирів підприємництва в регіонах України визначається не лише внутрішніми можливостями суб'єктів господарювання, а й сукупністю зовнішніх

умов, які охоплюють інституційне, економічне, соціальне та екологічне середовище. У сучасній парадигмі регіонального розвитку підприємництво розглядається як відкрита

система, чутлива до якості регуляторного поля, доступу до ресурсів, стану ринку праці, рівня соціальної згуртованості та вимог зеленої трансформації. Саме тому стратегічні орієнтири розвитку підприємництва в регіонах не можуть формуватися ізольовано від ширшого контексту змін у бізнес-середовищі, а мають відображати адаптацію до нових інституційних правил, економічних ризиків, соціальних викликів і екологічних імперативів сталого розвитку. Такий підхід узгоджується з сучасними міжнародними підходами, у яких політика щодо МСП та підприємництва розглядається як інструмент підготовки бізнесу до змін у зовнішньому середовищі та підвищення його стійкості.

Інституційне середовище безпосередньо визначає рамкові умови стратегування підприємництва, оскільки саме воно задає параметри регуляторної передбачуваності, захисту прав, доступу до адміністративних послуг, фінансових інструментів та механізмів державної підтримки. У *Українському Плані* зафіксовано, що бізнес-середовище має розвиватися через дерегуляцію, наближення до стандартів єдиного ринку ЄС, поліпшення доступу до фінансування та вдосконалення функцій регуляторних органів, а сама логіка відновлення України пов'язується з переходом до зеленої, цифрової та інклюзивної економіки. Водночас підхід Світового банку у *B-READY 2024* акцентує, що якість бізнес-клімату визначається не лише нормативною базою, а й реальними публічними сервісами та практикою реалізації регулювання. За таких умов стратегічними орієнтирами підприємництва в регіонах України стають інституційна адаптивність, інтеграція до європейського регуляторного простору, використання інструментів цифрового врядування, а також розвиток партнерства між бізнесом, владою та інституціями підтримки [16].

Економічне середовище формує для підприємництва систему стимулів і обмежень, що визначають вибір між стратегіями зростання, виживання, диверсифікації чи реструктуризації. Для українських регіонів ця проблема набуває особливої гостроти в умовах воєнної нестабільності, нерівномірності просторового розвитку, ускладненого доступу до капіталу та зміни конфігурації ринків. OECD підкреслює, що політика у сфері МСП та підприємництва повинна орієнтуватися на зміни бізнес-умов і сприяти підвищенню стійкості суб'єктів господарювання до майбутніх криз. В українському контексті це означає, що стратегічні орієн-

тири регіонального підприємництва мають зміщуватися у бік фінансової резильєнтності, локалізації ланцюгів створення вартості, цифровізації бізнес-процесів, розвитку мережевої кооперації та пошуку нових ринкових ніш [14].

Соціальне середовище впливає на стратегічні орієнтири підприємництва через стан людського капіталу, трудову мобільність, професійно-кваліфікаційну структуру населення, гендерну інклюзивність та соціальну згуртованість громад. ILO констатує, що для сучасної України характерними є гострі дефіцити робочої сили, а також потреба в оновленні системи технічної та професійної освіти і навчання. Додатково, за матеріалами ILO, близько половини опитаних підприємств повідомляють про нестачу робочої сили, а 62% мають щонайменше одну відкриту вакансію. У свою чергу, UNDP в Україні пов'язує відновлення підприємництва з масштабуванням програм професійного навчання, зниженням інвестиційних ризиків, підтримкою релокованого бізнесу, а також із включенням жінок і вразливих груп у процеси економічного відновлення. Отже, за впливом соціального середовища стратегічні орієнтири підприємництва мають включати інвестиції у навички, кадрову гнучкість, соціально відповідальні моделі зайнятості, підтримку інклюзивного бізнесу та тіснішу взаємодію з місцевими громадами [17].

Екологічне середовище дедалі більше визначає довгострокову архітектуру стратегічного управління підприємством. *Ukraine Plan* прямо закріплює принципи «do no significant harm», кліматичної адаптації, захисту довкілля, розвитку циркулярної економіки та скорочення екологічного впливу в процесі відбудови. Водночас OECD наголошує, що МСП можуть робити внесок у зелене зростання через екоінновації, екоадаптацію та еко-підприємництво, а також поєднувати економічну життєздатність із соціальною та екологічною цінністю. Це означає, що в регіонах України стратегічні орієнтири підприємства дедалі більше мають зміщуватися у бік ресурсоощадності, енергоефективності, розвитку зелених бізнес-моделей, участі у циркулярних виробничих ланцюгах і впровадження екологічних стандартів як елемента

Проведене дослідження дає підстави стверджувати, що формування стратегічних орієнтирів підприємництва в регіонах України має багатовимірний характер і визначається не одним домінуючим чинником, а сукупною дією інституційних, економічних, соціаль-

них та екологічних параметрів середовища. При цьому кожна із зазначених складових не лише формує окремі обмеження для підприємницької діяльності, а й задає напрями її стратегічної трансформації.

Висновки. Отже, проведене дослідження дало змогу узагальнити теоретичні підходи до стратегічного управління підприємством у регіональному вимірі та обґрунтувати доцільність його трактування як комплексного процесу формування і реалізації довгострокових управлінських рішень, спрямованих на забезпечення конкурентоспроможності, адаптивності та стійкості підприємницького сектору регіону. Встановлено, що в умовах сталого розвитку стратегічне управління підприємством виходить за межі суто економічної функції та інтегрує інституційні, соціальні, інноваційні, просторові й екологічні складові регіональної політики.

Дослідження впливу інституційного, економічного, соціального та екологічного середовища на формування стратегічних орієнтирів підприємництва дозволило встановити, що в сучасних умовах стратегічно успішним

може бути лише таке підприємництво, яке здатне адаптуватися до змін регуляторного поля, реагувати на економічну нестабільність, враховувати трансформації ринку праці та інтегрувати принципи зеленої модернізації у власні моделі розвитку. У зв'язку з цим пріоритетами стратегічного управління підприємством у регіонах України мають стати інституційна адаптивність, фінансова стійкість, кадрова гнучкість, цифровізація, інноваційність та екологічна відповідальність.

Таким чином, стратегічне управління підприємством у регіонах України в умовах сталого розвитку слід розглядати як один із ключових напрямів забезпечення довгострокової конкурентоспроможності територій, їхньої соціально-економічної стійкості та збалансованої модернізації. Перспективи подальших досліджень доцільно пов'язати з розробленням прикладних моделей оцінювання ефективності стратегічного управління підприємством на регіональному рівні, а також із формуванням системи індикаторів моніторингу його внеску в досягнення цілей сталого розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Антонів В., Дацків Н., Паславська І. Моделювання динаміки розвитку паливно-енергетичного комплексу західного регіону України. *Вісник Львівського університету*. Серія економічна. 2022. (63). С. 67–78. DOI: 10.30970/ves.2022.63.0.6306
2. Бондаренко Л., Блавт А. Акценти інвестування у сталий розвиток на принципах ESG в умовах воєнного стану в Україні. *Економіка та суспільство*. 2024. (59). DOI: 10.32782/2524-0072/2024-59-48
3. Кічурчак М. Сталий розвиток і повоєнна відбудова економіки України. У: Небрат В. В. (ред.). *Відбудова для розвитку: зарубіжний досвід та українські перспективи: міжнародна колективна монографія*. Київ: НАН України, Інститут економіки та прогнозування, 2023. С. 47–61.
4. Лакас В. В. Сталий розвиток в сучасних умовах: сутнісно-змістовна характеристика та теоретико-методологічні засади. *Агросвіт*. 2024. (16). DOI: 10.32702/2306-6792.2024.16.184
5. Уланова С. Сталий розвиток на тлі війни в Україні. *Grundlagen der modernen wissenschaftlichen Forschung*. 2023. С. 250–252. DOI: 10.36074/logos-31.03.2023.71
6. Barney J. B. Firm Resources and Sustained Competitive Advantage. *Journal of Management*. 1991. Vol. 17, No. 1. P. 99–120.
7. Audretsch D. B., Keilbach M. Entrepreneurship Capital and Regional Growth. *The Annals of Regional Science*. 2005. Vol. 39, No. 3. P. 457–469.
8. North D. C. *Institutions, Institutional Change and Economic Performance*. Cambridge : Cambridge University Press, 1990.
9. Hall J. K., Daneke G. A., Lenox M. J. Sustainable Development and Entrepreneurship: Past Contributions and Future Directions. *Journal of Business Venturing*. 2010. Vol. 25, Issue 5. P. 439–448.
10. Трансформація нашого світу: Порядок денний сталого розвитку на період до 2030 року URL: <https://sdgs.un.org/2030agenda> (дата звернення: 11.03.2026)
11. Entrepreneurship and Local Economic Development URL: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2003/03/entrepreneurship-and-local-economic-development_g1gh302a/9789264199798-en.pdf (дата звернення: 11.03.2026)
12. Рекомендації щодо довгострокового планування розвитку малого та середнього підприємництва на рівні регіонів та територіальних громад URL: <https://me.gov.ua/download/a0084db9-8040-4e76-8a3c-836d82d1fd16/file.pdf> (дата звернення: 11.03.2026)

13. Україна – Четверта експрес-оцінка збитків та потреб (RDNA4): лютий 2022 – грудень 2024 Україна – Четверта експрес-оцінка збитків та потреб (RDNA4): лютий 2022 – грудень 2024. URL: <https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/099022025114040022> (дата звернення: 11.03.2026)
14. Стратегія відновлення, сталого розвитку та цифрової трансформації малого та середнього підприємства на період до 2027 року. URL: <https://me.gov.ua/download/78058a5d-4cbf-4eea-9724-c12aa8adda72/file.pdf> (дата звернення: 15.03.2026)
15. Monthly Business Outlook Survey 2025 Issue No.66 Statistics and Reporting Departmen. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Business_survey_m_2025_03_eng.pdf?v=12 (дата звернення: 15.03.2026)
16. UKRAINE PLAN. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 березня 2024 р. № 244-р. URL: <https://me.gov.ua/download/444634c4-aa4f-4bc7-8f8c-58247fbbe29e/file.pdf> (дата звернення: 15.03.2026)
17. ILO Transitional Cooperation Strategy for Ukraine 2024–2025. URL: <https://www.ilo.org/media/519981/download> (дата звернення: 15.03.2026)

REFERENCES:

1. Antoniv V., Datskiv N., Paslavskaya I. (2022) Modeliuvannya dynamiky rozvytku palyvno-enerhetychnoho kompleksu zakhidnoho rehionu Ukrainy [Modeling the dynamics of the development of the fuel and energy complex of the western region of Ukraine]. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Seriya ekonomichna*. Vol. 63, pp. 67–78. DOI: 10.30970/ves.2022.63.0.6306
2. Bondarenko L., Blavt A. (2024) Aktsenty investuvannya u stalyy rozvytok na pryntsyakh ESG v umovakh voiennoho stanu v Ukraini [Emphasis on investing in sustainable development based on ESG principles under martial law in Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 59. DOI: 10.32782/2524-0072/2024-59-48
3. Kichurchak M. (2023) Stalyy rozvytok i povoienna vidbudova ekonomiky Ukrainy. U: Nebrat V. V. (red.). Vidbudova dlia rozvytku: zarubizhnyi dosvid ta ukraïnski perspektyvy: mizhnarodna kolektyvna monohrafiia [Sustainable development and post-war reconstruction of the economy of Ukraine. In: Nebrat V. V. (ed.). Reconstruction for development: foreign experience and Ukrainian prospects: [a monograph]. Kyiv: NAN Ukrainy, Instytut ekonomiky ta prohnozuvannya, pp. 47–61. (in Ukrainian)
4. Lakas V. V. (2024) Stalyy rozvytok v suchasnykh umovakh: sutnisno-zmistovna kharakterystyka ta teoretyko-metodolohichni zasady [Sustainable development in modern conditions: essential and substantive characteristics and theoretical and methodological principles]. *Ahrosvit*, vol. 16. DOI: 10.32702/2306-6792.2024.16.184
5. Ulanova S. (2023) Stalyy rozvytok na tli viiny v Ukraini. [Sustainable development against the backdrop of war in Ukraine]. *Grundlagen der modernen wissenschaftlichen Forschung*, pp. 250–252. DOI: 10.36074/logos-31.03.2023.71
6. Barney J. B. (1991) Firm Resources and Sustained Competitive Advantage. *Journal of Management*, vol. 17, No. 1, pp. 99–120.
7. Audretsch D. B., Keilbach M. (2005) Entrepreneurship Capital and Regional Growth. *The Annals of Regional Science*, vol. 39, no. 3, pp. 457–469.
8. North D. C. (1990) Institutions, Institutional Change and Economic Performance. Cambridge : Cambridge University Press, pp 10-26.
9. Hall J. K., Daneke G. A., Lenox M. J. (2010) Sustainable Development and Entrepreneurship: Past Contributions and Future Directions. *Journal of Business Venturing*, vol. 25, Issue 5, pp. 439–448.
10. Transformatsiia nashoho svitu: Poriadok denniy staloho rozvytku na period do 2030 roku [Transforming Our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development]. Available at: <https://sdgs.un.org/2030agenda> (accessed March 11, 2026)
11. Entrepreneurship and Local Economic Development. Available at: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2003/03/entrepreneurship-and-local-economic-development_g1gh302a/978926419798-en.pdf (accessed March 11, 2026)
12. Rekomendatsii shchodo dovhostrokovoho planuvannya rozvytku maloho ta serednoho pidpriemnytstva na rivni rehioniv ta terytorialnykh hromad [Recommendations for long-term planning for the development of small and medium-sized enterprises at the level of regions and territorial communities]. Available at: <https://me.gov.ua/download/a0084db9-8040-4e76-8a3c-836d82d1fd16/file.pdf> (accessed March 11, 2026)
13. Ukraina – Chetverta ekspres-otsinka zbytkiv ta potreb (RDNA4): liutyi 2022 – hruden 2024 Ukraina – Chetverta ekspres-otsinka zbytkiv ta potreb (RDNA4): liutyi 2022 – hruden 2024 [Ukraine – Fourth Rapid Damage and

Needs Assessment (RDNA4): February 2022 – December 2024 Ukraine – Fourth Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA4): February 2022 – December 2024]. Available at: <https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/099022025114040022> (accessed March 11, 2026)

14. Stratehiia vidnovlennia, staloho rozvytku ta tsyfrovoi transformatsii maloho ta serednoho pidpriemnytstva na period do 2027 roku [Strategy for recovery, sustainable development and digital transformation of small and medium-sized enterprises for the period up to 2027]. Available at: <https://me.gov.ua/download/78058a5d-4cbf-4eea-9724-c12aa8adda72/file.pdf> (accessed March 15, 2026)

15. Monthly Business Outlook Survey 2025 Issue No.66 Statistics and Reporting Departmen. Available at: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Business_survey_m_2025_03_eng.pdf?v=12 (accessed March 15, 2026)

16. UKRAINE PLAN. Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 18 bereznia 2024 r. № 244-r [Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated March 18, 2024 No. 244-p]. Available at: <https://me.gov.ua/download/444634c4-aa4f-4bc7-8f8c-58247fbb29e/file.pdf> (accessed March 15, 2026)

17. ILO Transitional Cooperation Strategy for Ukraine 2024–2025. Available at: <https://www.ilo.org/media/519981/download> (accessed March 15, 2026)

Дата надходження статті: 18.03.2026

Дата прийняття статті: 07.04.2026

Дата публікації статті: 08.04.2026